

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ephesini Concilii Generalis Pars I. Et II. Sub Cælestino papa I. anno
CCCCXXI.

Parisiis, 1644

Capvt I. Homilia Procli episcopi Cyzici, habita sedente Nestorio in magna ecclesia Constantinopolis, in incarnationem Domini nostri Iesu Christi, quod Deipara sit beata virgo Maria, & ex ea natus ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15062

ANNO
CHRISTI
431.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ ΠΕΡΙΕΧΩΝ
ΤΑ ΠΡΟ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ.

PARS PRIMA CONTINENS EA QUÆ
SYNODVM ANTECESSERVNT.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

CAPVT I.

Ομιλία Προκλου Ἐπισκόπου Κυ-
ζίκου, λεχθεῖσα καθεζομένη Νε-
στορίου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ
Κωνσταντινουπόλεως, εἰς τὴν ἐπι-
θέσθησιν τῆς κυρίου ἡμεῶν Ἰησοῦ
Χριστοῦ ὅτι θεοτόκος ἔστιν ἡ ἀγία
παρθένος Μαρία, καὶ ὅτι ὁ θεοὸς ἔ-
πε θεὸς γυνὴς, οὔτε ἀθεοπότης ψι-
λὸς, ἀλλ' Ἐμμανουὴλ πηγαίνει,
θεὸς καὶ ἀθεοπότης ἀσυχύτως καὶ
ἀμεταβλήτως ὑπάρχων.

Homilia Procli episcopi Cyzici,
habita sedente Nestorio in
magna ecclesia Constantino-
polis, in incarnationem Do-
mini nostri Iesu Christi, quod
Deipara sit beata virgo Ma-
ria, & ex ea natus neque
Deus tantum, neque purus
homo, sed Emmanuel, incon-
fuse & incommutabiliter
Deus & homo.

α΄.

I.

ΠΑΡΘΕΝΙΚΗ πανήγου-
ρεις σήμερον τῆς Γλώτταν, ἀ-
δελφοί, πρὸς ἡμεῖς καλεῖται καὶ
ἡ παρθένος ἐορτὴ τοῖς συνελθοῦσιν ὡ-
φελείας γίνεται πρὸς ἡμᾶς καὶ μά-
λα εὐκότως. ἀγνείας γὰρ ἔχουσα ὑπόθε-
σιν, καὶ τῶν γυναικῶν καὶ
χρῆμα τὸ πελοῦμένον καὶ δόξα τῆς ἐπι-
λειῆς, διὰ τὴν ἐν καιρῷ μητέρα καὶ
παρθένον. ἐπέραςτος αὐτῆ καὶ ὄξυ-
σις ἡ σωδοδος ἰδοὺ γὰρ ἡ ἐξ ἀ-
λατῆα δορυφορεῖ τῆς παρθένου ἡ μετὰ
τῶν νῶνται τῆς ὀλκῆσι γαλιωῶς
ἐφαπλώσασα, ἡ δὲ τὰ ἔχουσα τῆς βα-
διζόντων ἀκωλύτως παρὰ πέμπου-
σα, σκιρτάτω ἡ φύσις, καὶ γυναικὸς
ἡμεῖς. ἡρθεῖτο ἡ ἀθεοπότης,
καὶ παρθένος δόξα ἔχουσα. ὅπου γὰρ ἐ-
πλέονασεν ἡ ἀμάρτια, ὑπερεπε-

VIRGINEA panegyris, fre-
quensque ac celebris hic
conuentus, fratres, festa hac luce
linguam ad laudem prouocat;
præsentisque solennitas præsentis
coetui vtilitatis rationem optimo
iure conciliat. continet enim ca-
stimoniam sanctitatisque materiam,
iustamque feminei generis glo-
riationem. neque enim vulgaris
muliebri sexui per virginem &
matrem in tempore accessit glo-
ria. Desiderabilis sane, planeque
inaudita est hæc virginis & ma-
tris copula. Ecce enim & terra &
mare Virginem honorant, & ob-
sequii causa tamquam satellites
stipantur; hoc quidem mitia na-
uigantibus dorsa substernens, illa
vero viatorum vestigia inoffense
dirigens. Exultet natura; hono-
rantur femina: choros humana
ducat natura, & carmina cantet;

B iij

Roman. 5. v. 10.

Exod. 3.

Isai. 19.

Indic. 6.

Luce. 1. v. 35.

Genes. 3.

glorificantur virgines. Vbi enim abundavit delictum, superabundavit & gratia. Sacra Deipara Maria in vnum nos coegit. Hæc illibata virginitatis purus ille thesaurus, decusq; & ornamentum: hæc spiritalis secundi Adami paradisus: hæc vnitarum inter se naturarum officina: hæc salutaris reconciliationis panegyris: hæc thalamus, in quo Verbum humanam carnē sibi desponsauit: hæc animatus naturæ rubus, quem diuini partus ignis non combussit: hæc vere leuis illa nubes, quæ super cherubim sedentem in corpore suo gestauit: hæc vellus mundissimum cælesti pluuia madens, ex quo pastor ouem induit: hæc ancilla est & mater, virgo & cælum: hæc sola pons est, per quem Deus ad homines descendit: hæc admirandæ illius œconomix tela, in qua ineffabili quodā modo admirabilis illius vnionis tunica confecta est, cuius quidem textor extitit Spiritus sanctus; netrix, virtus ex alto obumbrans; lana, vetusta Adami pellis; trama, impolluta Virginis caro; radius textorius, immensa gestantis gratia; artifex, Verbum per auditum illapsum. Quis vidit, quis audiuit talia? Incircumscrip- tus Deus vterū inhabitat; quem cæli non capiunt, venter non con- gustauit Virginis.

II.

Attamen qui ex Virgine nascitur, nec solum Deus est, nec purus rursus homo: idemque natus, mulierem, quæ peccati quondam ianua extiterat, salutis ostiū reddidit. Nam vbi serpens per inobedientiam virus suum infuderat, ibi Verbum per obedientiam ingressum, viuum sibi templum ex-

ελασθεν η χρεεις. σινεκα λεισε μδν ημας ενταυτα η αγια και θεοτοκος παρθεν Μαρια, το αμολωτον της παρθενιας κημηλι, ο λογικος τε δυτερου Αδαμ παραδισος, το εργασηει της ενωσσεως των φυσεων, η πανηγυεις τε σωτηριου σιν- αλλαγματος, η πασα εν η ο λογος ενσφυσαστο πτω σαρκα, η εμψυχος της φυσεως βατος, ων το της θειας ωδιν πρ ου κατεκασεν η οντως κουφη νεφελη, η επι χερουβιμ μδν σωματος βασιασσα ο τε δε ουρανοδ υεποδ καταροτατος ποκος, δε ου ο ποιμην το παροβα- τον ενεδυαστο η δουλη κη μητηρ, η παρθεν και ουρανοδ, η μονη θεα παροδ αιθεροποις γειφουρα, ο φεικ- τος της οικονομιας ισοδ, εν ω αρρη- τως υφαιθη της ενωσσεως χιτων ου ηρ ισουργος μδν το πνυμα το αγι, εειδοδ, η δε υφουδ επιοκιασασα δυαμιδ εει, το δε χαη τε Αδαμ κωδι κροκη, η εν παρθε- νου αμολωτου σαρκε κερκιδ, η α- μετρητος τε φορεσαντος χρεεις πε- χιτης, ο δι ακοηδ εισαποδησασ λογος. υδ ειδε, υδ ηκουσεν, οπ μητρα ο θεοδ απειγραπτως ωκησεν; κη ον ου- ρανοδ εκ εχωρησε, γαστηρ της παρθε- νου εκ εσενοχωρησεν.

β.

Αλλ' εν γυναικός ἐγκυνήθη θεός οὐ γυμνός, κὲ ἀνθρώπος οὐ ψιλός· καὶ πύλλω σωτηρίας ὁ τεχθεὶς πτωπάλαι τῆς ἀμδρτίας ἐδύξε δύρα. ὅπου γρ ὁ ὄφιδιὰ τῆς παρακοῆς ἵον ἐνέχεεν, ἐκεῖ ὁ λόγος διὰ τῆς ὑπακοῆς εἰσελθὼν, τὸ ναὸν ἐζωοπλασισεν. ὅθεν ὁ παρθενο-

ANNO CHRISTI 431.

ἡς ἀνδρῆς καὶν παρ' ἐκείνου, ἐκείθεν ὁ ἄλλοις λυτρωτῆς Χριστός ἀσπόμενος ἐβλάστησεν. ἐκ ἡζω-
 θη ὁ φιλαθέσπος πλὴν ἐκ γυ-
 νακὸς ὠδῖνα ζωὴν ἔδωκεν ὡς πα-
 ρατὸς ὁμοῦ. ἐκ ἐμάνθη οἰ-
 κήσας μέγιστα, ἀπὸ αὐτὸς αἰν-
 βέως ἐδημιούργησεν. εἰ μὴ
 ᾤδεν ἐμμενὴν ἢ μήτηρ, ψε-
 λὸς ἀνθρώπου ὁ τεχθεὶς, καὶ οὐ
 παράδοξος ὁ τόκος. εἰ δὲ καὶ
 μὴ τόκος ἐμμενὴν ᾤδεν, ἐκεί-
 νος ἀφ' ἑσῶς ἐγγνήθη, ὁ καὶ
 τῆς θυγατρὸς κεκλεισμένων ἀκωλύ-
 τως εἰσελθὼν, οὐ πλὴν συζυγίαν
 τῆς φύσεως ὁ Θωμάς ἀνακεκρά-
 γα λέγων ὁ κύριός μου, καὶ ὁ
 θεός μου.

γ.

Μὴ ἐπαρξωθῆς πλὴν ὠδῖνα ὡς
 ἀνθρώπου· αὐτὴ γὰρ ἡμῖν γέρονε
 σωτηρίας ἀφορμή. εἰ μὴ γὰρ ἐκ
 γυναικὸς ἐγγνήθη, ἐκ αὐτῆς ἀπέθαν-
 εν. εἰ μὴ ἀπέθανεν, ἐκ αὐτῆς διὰ τῆς
 θανάτου κατήργησε τὸ κράτος
 ἔχοντα τῆς θανάτου, οὐτέστι, τὸ
 διάβολον. οὐχ ὕβρις δὲ ἐργατέκ-
 τονι, μέγιστος ἐφ' οἷς ἀκοδόμη-
 σεν οὐ μάλιστα πλὴν κερα-
 μεία, ἀνακαινίζοντα ὅσα ἐπλασε
 σκῆψον· οὕτως οὐδὲ μάλιστα τὸ
 ἀρχαῖον θεόν, τὸ ἐκ παρθενικῆς
 γαστρὸς παρ' ἐκείνου. καὶ ἡ πλάστων
 ἐκ ἐμολυθῆν, διὰ ταύτης παρ' ἐκ-
 εἰδῶν ἐκ ἐμολυθῆν. ὡς γαστήρ, ἐν ἣ τὸ
 ἄκοιτῆς ἐλθούσης γραμματεῖον
 σκεπτάται. ὡς κοιλία, ἐν ἣ τὸ κῆ-
 ρον θανάτου ὅπλον ἐξαλαβῆθη. ὡς
 ἀρουρα, ἐν ἣ ὁ πῦρ φύσεως γεωρ-
 γὸς ἀσπόμενος ἐβλάστησεν. ὡς ναός,

ædificauit: vnde peccator Cain pri-
 mus emerfit, inde generis nostri af-
 fertor Christus sine femine prodiit.
 Clemens Deus ex muliere nasci
 non erubuit. quod enim agebatur,
 vita erat. Nullam inde ille cōtrahit
 labem, quod intra viscera, quæ ci-
 tra omnem dedecoris notam con-
 siderat, inhabitat. Quod si ea quæ
 genuit, virgo non permansit; neq;
 is qui natus est, aliud quā purus ho-
 mo extitit. atq; ita partus ille nihil
 admiratione dignū habebit. Quod
 si illa etiam post partum virginita-
 tem illæfam retinuit, is citra omnē
 controuersiam arcano modo ex ea
 ortus est, quem, cum per clausas ia-
 nuas ingressus esset, apostolus Tho-
 mas in gemina natura subsistentem
 agnouit, agnitumq; non absq; ingē-
 ti stupore huiuscemodi voce cōpel-
 lauit: *Dominus meus, & Deus meus.*

Genes. 4.

Iuan. c. 10. v. 28.

III.

Ne igitur, o homo, partum hunc
 erubescendum censeas. Hic enim
 solus salutis antidotum nobis attu-
 lit. Nam si ex muliere natus non es-
 set, mortem utique non oppetiuis-
 set. Quod si mortuus non esset, ne-
 que illum quoque *per mortem de-*
struxisset, qui mortis habebat imperiū,
hoc est, diabolus. Porro autem, ut
 architecto nullam maculam asper-
 git, si domum, quam forte extruxe-
 rat, incoluerit: neque lutum figu-
 lum inficit, dum vasculum quod
 finxerat, ex eo refingit: ita ex vtero
 virgineo prodiisse, purissimū illud
 numē nihil quidquā polluit. *Quam*
enim citra vllā sui labem formaue-
rat, ex hac quoque, nulla macula
contracta, processit. O venter, in
 quo communis libertatis syngra-
 pha confecta est: o vtere, in quo ar-
 ma aduersus mortē fabrefacta sunt:
 o aruum, ex quo naturæ colonus si-
 ne femine exortus est: o templum,

Hebr. c. 2. v. 14.

* ἄλλοις

Psal. 109.

in quo Deus sacerdos factus est, naturam non demutans, sed eum, qui est sacerdos secundum ordinem Melchisedec, induens nostri misericordia. Verbum caro factum est, et si Iudaei Domino id asseueranti non credant: Deus hominis formam induit, tamen et si gentes miraculum hoc subsannent. Unde Apostolus: Pradicamus Christum, Iudaeis quidem scandalum, gentibus vero stultitiam. quandoquidem mysterii huius vim, ut quod omnem humanam rationem excedat, non cognouerunt. Si enim cognouissent, nunquam gloriae Dominum crucifixissent. Si verbum vterum non inhabitasset, neque caro quoque; illius sacrum illum thronum occupasset. Quod si ignominiosum est Deo in vterum, quem ipse formarat, illabi; erit ergo & angelis quoque profusum homini ministrare.

1. Cor. 1. 23.

1. Cor. 2. 14.

IV.

Qui itaque secundum propriam naturam impatibilis est, is propter meram erga nos misericordiam pluribus perpeffionibus obnoxius factus est. Neque Christus per succedentia virtutum incrementa factus est Deus, absit: verum, ut fides nostra praedicat, Deus misericordia permotus, factus est homo. Neque hominem deificatum praedicamus, sed Deum incarnatum confitemur: siquidem qui secundum propriam naturam matrem nescit, nullumque secundum carnis dispensationem patrem in terra agnoscit, is propriam ancillam sibi in matrem adsciuit. Nam quomodo iuxta Paulum sine patre & matre est? Si enim purus homo est, utique non sine matre est. matrem enim habet. Rursum si purus Deus est, haud dubie non est sine patre. habet enim patrem. Nunc vero vnus idemque sine matre est, ut rerum conditor est; sine patre rursum est, ut homo est.

Hebr. 7. 4.

ει ο δεος γερονει ιερβις ου τ φυσιν μεταβαλων, αλλα κτ πτω παξιν Μελχισεδεκ δι οικτον ενδυσάμμος. ο λογος σαρχ εγγυετο, και αν Ιουδαϊοι απσωσιν ειποντι τω κυριω. ο δεος μορφω ανθρωπου εφορεσε, και αν Ελληως κομωδωσι τ σαυμα: δια γαρ τωτο, Ιουδαϊοις μιν σκαλυδαλον, Ελλησι δε μωρειαν ο Γαυλ βοα. τω γδ μωσνηλου τ δυναμιν εν εγνωσαν, επειδη υπηρ λογω τ σαυμα. ει γαρ εγνωσαν, εν αν κωρει τωσ δδξης εσαυρωσαν. ει μη γαρ ο λογο ανησε γαστρα, εν αν ακαθεδη η σαρχ επη τω αγιου θεου. ει τω δεω υβρις εις μησεδωλυ επλασεν εισελθων, αρα κ τωσ ανγελωις υβρις ανθρωπω διακονειν.

δι.

Ο ουκ κτ φυσιν απαθης, γερονει δι οικτον πολυπαθης. εν εν παροκοπις γερονει δεος ο Χριστος, μη γυοιτο, αλλα δι οικτον γερονει ανθρωπο, ως πτωβωμδμ. εν ανθρωπον δοποδεωθεντα κηρυττωμδμ, αλλα δεον σαρκωθεντα ομολογομδμ. πτω οικειαν δουλλω επεγραψατο μητερα, ο κατ ουσιαν αμητωρ, και κατ οικονομιδμ επη γης απιτωρ. επει πως ο αυτωσ αμητωρ και απιτωρ κτ Παυλω; ει ψιλωσ ανθρωπο, εν αμητωρ: εχδ γαρ μητερα. ει γυμωσ δεος, εν απιτωρ: εχδ γδ πατερα. νω δε ο αυτωσ αμητωρ μδμ, ως πλασης απιτωρ δε, ως πλωμα.

* ανθρωπο.

ANNO CHRISTI 431.

ε.

Αἰδέσθη καὶ τὴν πρῶτην εὐαγγελίαν
 τῆς ἀρχαγγέλου. ὁ δὲ Μαριάμ δια-
 γελισαμένη, Γαβριὴλ ἐλέγε-
 το. τί δὲ ἐρμηνεύεται Γαβριήλ;
 μάθε ἀκούσας, θεὸς καὶ ἀνθρώ-
 πος. ἐπεὶ οὐὖν ὁ παρ' αὐτοῦ διαγε-
 λιζόμενος, θεὸς ὅστις καὶ ἀνθρώ-
 πος, προσέλαβεν ἡ πρῶτη εὐαγγελία
 τὸ θαῦμα, ἵνα πιστώσῃται τῶν οἰ-
 κονομιῶν. μάθε τῶν ἀπίστων τῆς
 ἁριστίας, καὶ δόξασον τὴν δυνά-
 μιν τῆς σαρκωθέντος. πολλὰ ὠφέ-
 λην ἔξ ἀμύρτων ἢ τῆς ἀνθρώπων
 φύσεως, καὶ ἠπόρτος πρὸς τὸ χρεῖον.
 διὰ γὰρ τῆς Ἀδάμ πάντες τῶν ἀμύρ-
 τῶν ἐχρηρογράφησαν. δούλους ἡ-
 μᾶς κατέχειν ὁ διάβολος. παρ' ὡ-
 νας ἡμῶν προσέφερε, * γραφῆ κε-
 ρημίδιον τῶν πολυπαθεῖ ἡμῶν σώ-
 ματι. εἰσὶν καὶ ὁ κακὸς τῶν παθῶν
 πλαστογράφος, ἵπποσίων ἡμῶν τὸ
 χρεῖον, καὶ ἀπειτῶν ἡμᾶς τῶν δέ-
 κτων. ἔδωκε πίνω δυνάμει πατέρα, ἢ
 πᾶσιν ἐπαγγέλλεται ὅτι καὶ κα-
 τὰ δικῆς θάνατον, ἵπποσιν καὶ πάντες ἡ-
 μῶν τῶν ἢ ποιῶν δόξασαι πρὸς
 ἀνθρώπων ἡμῶν, ὡς πᾶν ὑπὸ ἡ-
 γῆς δικαίωμα πρὸς παράτησιν.
 ἀνθρώπων μὲν οὐὖν ὡσαύτως ἐκ ἡ-
 δυνάτου ὑπὸ ἐκείνου γὰρ τῶν χρεῶν τῆς
 ἀμύρτης. ἀγγελὸς ἔξαρχοῦσα-
 σται τῶν ἀνθρώπων ἐκ ἴσθου.
 ἠπόρτος γὰρ τοιοῦτου λύθρου. λοιπὸν
 οὐὖν ὁ δυνάμειος θεὸς ὑπὸ τῶν
 ἡμῶν τῶν ἀποθανεῖν ὠφέλιν.
 αὐτῆ γὰρ ἐλείπετο μόνη τῆς κακοῦ
 ἢ λύσις.

* χέρι

V.

Moueat te vel ipsa nominis ar-
 changeli appellatio. Ille namque, *Luc. 1.*
 qui latum illud nuntium Mariæ de-
 tulit, Gabrielis nomen sortiebatur.
 Et quid, quaeso, Gabriel interpre-
 tatum sonat? audi & disce. idem v-
 tique sonat, quod Deus & homo.
 Quia ergo ille, quem annuntiabat,
 Deus erat & homo, quo dispen-
 sationis mysteriū persuadeat, rei mi-
 raculum nominis notione antici-
 pat. Aduentus causam disce, & in-
 carnati virtutem laudibus euehe.
 Humana natura propter peccata
 multis obstricta debitis tenebatur;
 neque quod debebat, vlla ratione
 dependere poterat. Per Adamum
 namque omnes peccato quasi chi-
 rographum dederamus, omnesque
 diabolus in seruitutem redegerat.
 Etenim corpore nostro permultis
 passionibus subiecto, veluti charta
 vsus, nostræ venditionis precia o-
 stentabat, passionumque malignus
 descriptor instabat, ob oculos nobis
 debitum ponens, ac nos vniuersos
 ad supplicium condemnationemque
 depolcens. Erat itaque alterutrum
 duorum necessarium; aut vt om-
 nes condemnati præcipites abirent
 in mortem (omnes enim peccaue-
 rant) aut certe vt tale redemptionis
 precium daretur, quod omnibus
 iustitiæ numeris sufficeret ad libe-
 rationem. Atqui homo, quod pec-
 cato debito subiaceret, saluare non
 poterat: angelus vero, quod tan-
 tum redemptionis precium ipsi nõ
 suppeteret, humanum genus redi-
 mere nequibat. Supererat igitur,
 vt Deus pro omnium peccatis moreretur,
 qui nulli peccato obnoxius
 erat: nam vnica hæc restabat mali
 solutio.

VI.

τί οὐὖν; ἀπόδος ὁ πᾶσαν φύσιν
 Concil. Tom. 5.

Ille itaque, qui vniuersam natu-
 C

ram ex nihilo produxerat, cuique nulla ad erogandum facultas deest, vitam morti condemnationiq; addictis reperit tutissimam, mortisque solutionem decentissimam; dū nimirum ex Virgine, modo quem solus ipse nouit (nulla enim oratio miraculū hoc assequi valet) humanam naturam assumit, assumptamque in mortem contradit, & redimit per id, quod erat, iuxta illud

Ephes. 1. v. 7.

Pauli: *In quo habemus redemptionem per sanguinem ipsius, peccatorumque remissionem.* O rem stupendam! immortalitatem, quam ipse habebat, per suam mortem aliis conciliat. Eiusmodi nullus vnquam fuit, nec est, nec erit, quam vnus & solus ille, qui ex Virgine natus est Deus simul & homo; non solum id precium habens, quod reorum multitudini redimendæ par esset, sed eiusmodi, quod multis partibus excelleret. Nam vt Filius est, nulla variatione affectam cum Patre vniōnem retinet: vt vero rerum opifex, nullius virtutis indiget: vt autem misericors, immensa inexhaustaque misericordia atq; sympathia pollentem se manifestauit: denique vt pontifex, dignissimus est qui apud Patrem intercedat. Horum autem omnium nihil vnquam simile, nihil æquale in alio quopiam comperias. Considera immensam illius benignitatem. vltro ad mortem condemnatus, mortem quæ crucifixoribus debebatur, destruxit; occisorumque iniquitatem in sceleratorum salutem conuertit.

VII.

Posse itaque saluare, virium puri hominis non erat: nam ipse quoque saluatore egebat, iuxta illud

Rom. 3. v. 23.

Pauli: *Omnes, inquit, peccauerunt, & egent gloria Dei.* Quia vero pec-

καὶ μὴ ὄντων εἰς τὸ εἶναι ἁρταζαζάν, ὡς μὴδὲν πρὸς ἁρτοζελῶ ἀπορῶ, ἔξωρε τοῖς κατεκρίτοις ζωὴ ἀσφαλεστάτη, καὶ τῷ θανάτῳ λύσιν διπρεπεστάτη, καὶ γίνεσθαι ἀνθρώπος ἐκ παρθένου, ὡς οἶδεν αὐτὸς λόγος γὰρ ἐρμηνεύσαι τὸ θαῦμα ἐδυνάταται καὶ διδοθῆναι ὡς ἐγγύς, καὶ λυθῶσθαι ὡς ὑποῖρη, καὶ τὸ λέγοντα Γ' αὐτὸν ἐν ὡς ἐγγύς τὸ διπολύζωσιν διὰ τῶ ἀμάρτιας αὐτῶ, τὸ ἄφρον τὸ παραπνομάτων. ὡς τὸ μεγάλων πειρασμάτων! ἄλλοις ἐπειρασμάτων τὸ ἀθάνατον αὐτὸς γὰρ ὑπῆρχεν ἀθάνατος. Ἰσοδοτος γὰρ ἄλλος κατ' οἰκονομίαν οὐτε γέρονεν, οὐτε λῶ, οὐτε ἐσαι ποτέ, ἢ μόνος ὁ ἐκ παρθένου τεχθεὶς θεὸς καὶ ἀνθρώπος ἐκ ἀνιπαλαντῆλουα μόνῳ ἔχων τὸ ἀξίαν τῷ πληθῶ τὸ ὑποδίκων, ἀλλὰ καὶ πάσαις ἡλφοῖς ὑπῆρχουσαν ἐν μὲν τῷ ἵος εἶναι, τὸ ἀπράλλακτον σὺζων πρὸς τὸ πατέρα ἐν τῷ δημιουργῶς, τὸ πῆς δυνάμεως ἀπρὸς θεὸς ἔχων ἐν τῷ τῷ φιλοκλήμονι, τὸ εἰς συμπάθειαν ὑπερβλητὸν ἐδημοσίωσεν ἐν τῷ δεχθεῖν, τὸ εἰς παράστασιν ἀξιώστων φέρον ὡς ἐδὲν ἄριστος ἐν ἐπ' ἐδὲν ἴσον, ἢ ἀραπλήσιον πῶποτε. ὅρα γὰρ αὐτὸ τὸ φιλανθρώπων. ἐκὼν κατεκρίτους τὸ καὶ τὸ σωθῶσαντων ἔλυσε θάνατον, καὶ ἀνέσχετο τὸ τὸ διποκλήτων ἀνομιάν εἰς τὸ τὸ ἀνομιήσαντων σωτηρίαν.

* ἴσ. ἀνομιήσαντων

Ἄνθρωπος πῶνι καὶ τῶ σῶσαι ἐκ λῶ καὶ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐδὲν τὸ σῶζοντος, καὶ Παῦλον τὸ λέγοντα ὅτι πάντες ἡμῶν, καὶ ὑπεροῦται τὸ δὲ

ANNO CHRISTI 431.

Ξης τῆς θεοῦ καὶ πατρὸς ἐξ ἡς. ὁ πᾶς οὐὼς ἡ
 ἀμύνη τῆς ταπεινότητος ὑποβάθρου τῶν
 διαβόλων πρὸς ἡμᾶς, ὁ διάβολος
 τῶν πᾶν θανάτων παρέπεμπε. ὅτι
 γὰρ ὅτι ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ τὰ καθ'
 ἡμᾶς πρὸς ἡμᾶς, καὶ ἐν ἀπορίῃς ἡ
 λύσις τῆς θανάτου. Ὁ πεμφθέντες
 ἰατροὶ κατηγόρου. ἡ οὐὼς ὡς εἶδον
 ὁ πρὸς ἡμᾶς μείζον τέχνης ἀν-
 θεσίου τῆς ἰατρικῆς, τὸ δὲ οὐρανὸς
 ἐπεβόων ἰατροὺς καὶ ὁ μὲν ἔλεγε, κύ-
 εε κλῖνον οὐρανοῖς, καὶ κατέβηθι.
 ἄλλος, ἰάσαί με κύεε, καὶ ἰαθήσο-
 μαί. ἕτερος, ὁξέχρον τὸ διωασείαν
 σου, καὶ ἔλθε εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς. ἄλ-
 λος, εἰ ὄντως οἰκῆσός ὁ θεός μῶν ἀν-
 θεσίων; ἄλλος, ἔχου πρὸς ἡμᾶς
 λαβέτωσαν ἡμᾶς. Ὁ οἰκτιρμῶν σου
 κύριε, ὅτι ἐπιχώσωμαι σφόδρα.
 ἕτερος, οἰμοῖ, ὅτι ἀπολωλεν ἡ λα-
 βὴς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ ὁ κατὰ τῶν ἐν
 ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχει. ἄλλος, ὁ
 θεός εἰς τὸ βοηθῆσαί μου πρὸς ἡμᾶς,
 κύεε εἰς τὸ βοηθῆσαί μου πρὸς ἡμᾶς.
 ἄλλος, ὅσον ὁ ἐρχόμενος ἦξεν, καὶ οὐ
 ἔσονται. ἄλλος, ἐπληθύνω ὡς
 πρὸς ἡμᾶς ἀπολωλός. ἤτησον
 δούλον σου τὸ ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ. ἄλ-
 λος, ὁ θεός ἐμφανῶς ἦξεν, ὁ θεός ἡ-
 μῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται. οὐ πα-
 ρεῖδε τοίνυν τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων
 νῦν πυρρῶν, ὁ φύσιν βασι-
 λῆος ὑπάρχων ἐκ ἀφῆκεν εἰς τέ-
 λος ἐπὶ τῶν διαβόλων ὑποβάθρων ὁ
 φιλοκίπρων θεός. ἀλλ' ἦλθεν ὁ
 αἰὲ παρῶν, καὶ κατέβαλε λύτρον τὸ
 ἴδιον ἡμᾶς, καὶ ἔδωκεν ὑπὲρ ἡμῶν,
 ἀντάλλαγμα τῆς θανάτου, ὅτι παρὲν ἐφόρεσε σῶμα, καὶ ὁξηροχασατο
 κόσμον ἐκ τῆς κατὰ τῆς νόμου, θανάτου τῆς θανάτου κατὰ τῆς νόμου. καὶ βοᾷ
 Παῦλος Χριστὸς ἡμᾶς ὁξηροχασεν ἐκ τῆς κατὰ τῆς νόμου.

catum peccatorē diabolo obstrin-
 gebat, obstrictumque diabolus in
 mortem præcipitem agebat, res
 humanæ in summum discrimen ad-
 ductæ cernebantur, nec vlla libe-
 rationis spes sese offerebat. Quare
 prophetæ, qui animarum medici
 destinati fuerant, concionabantur
 quidem, & incusabant: verum vbi
 inflictum vulnus humana industria
 maius esse animaduertebant, cæle-
 stis medici opem implorabant. &
 hic quidem aiebat: *Inclina calos,*
& descende. alius, *Sana me Domine,*
& sanabor. alius, *Excita potentiam*
tuam, & veni ad saluandum nos.
 alius, *Numquid vere Deus habita-*
bit inter homines? alius, *Cito antici-*
pent nos misericordia tua, quia paupe-
res facti sumus nimis. alius, *Heu me,*
periiit pius a terra, & non est inter ho-
mines qui æquitati studeat. alius,
Deus in adiutorium meum intende,
Domine ad adiuuandum me festina.
 alius, *Adhuc pusillum, & qui ven-*
turus est veniet, & non tardabit.
 alius, *Erravi sicut ovis qua periiit;*
quare seruum tuum Domine speran-
tem in te. alius, *Deus manifeste ve-*
niet, Deus noster, & non silebit. Ille
 igitur, qui suapte natura rex est,
 humanam naturam tyrannide op-
 pressam non despexit, neque per-
 misit misericors Deus, vt perpetuo
 obligata diabolo teneretur: sed ve-
 nit ille, qui semper præsens adest;
 propriumq; sanguinē nostri causa
 in redēptionis precium profundēs,
 & carnem quam e Virgine suscepe-
 rat, in commutationem morti de-
 dens, mundū a legis maledictio re-
 demit, morteque mortē destruxit.
 Atq; huc illud Pauli tēdit: *Christus,*
 ait, *nos redemit de maledicto legis.*

Psal. 143. vers. 5. Jer. 17. c. Ps. 79. v. 3. 3. Reg. 8. vers. 27. Ps. 78. v. 8. Micha. 7. vers. 2. Psal. 69. Hab. 2. vers. 3. Psal. 118. Ps. 49. v. 3. Gal. 3. v. 13.

VIII.

Qui itaque nos redemit, o Iudæe, non purus est homo; humana enim natura peccati seruitute oppressa tenebatur: sed neque tantum quoque Deus erat humana natura destitutus; corpus enim habebat, o Manichæe. nisi enim me induisset, me non saluasset. verum in ventre Virginis qui sententiam tulerat, ille me condemnationi obnoxium assumpsit. Ibi ergo admiranda commutatio interuenit. dato namque Spiritu accepit carnem; idem cum Virgine, & ex Virgine. Et Spiritus quidem obumbravit, ille vero ex illa carnem induit. Si alius est Christus, & alius Dei Verbum, iam non Trinitas in diuinis erit, sed quaternitas. Noli dispensationis tunicam desuper contextam scindere: noli discipulus esse Arii. Ille enim impie essentiam fecit: tu noli diuidere coniunctionem, ne diuidaris a Deo. Sed dic, obsecro ecquisnam apparuit iis, qui in tenebris & in umbra mortis sedebant? homone? at quomodo homo in tenebris diuersans præualluit? nam iuxta Pauli doctrinam, de potestate tenebrarum nos eripuit: Erasmus enim aliquando tenebrae, sicut scriptum est. Ecquis ergo ille, qui apparuit nobis? Dauid ad hoc tibi respondet. Scribit autem: *Benedictus qui venit in nomine Domini.* At clarius dic Dauid, quisnam sit ille; exclama quantum viribus potes, nec cesses: exalta quasi tuba vocem tuam, & edicito, quisnam ille sit: *Dominus Deus, inquit, virtutum, Deus Dominus, & illuxit nobis. Verbum enim caro factum est, duæque in vnum simul coierunt naturæ: at id citra vllam omnino confusio-*

Luc. 1.

Ioan. 19. vers. 23.

Luc. 1. vers. 79.

Colos. 1. v. 13.

Ephes. 5. v. 8.

Psal. 117. vers. 26.

Isai. 58.

Psal. 117. vers. 27.

Ioan. 1.

ANNO CHRISTI 431. 1705. 1721.

ή.
Ο τῶν * ἀρχόντων ἡμῶν, οὐ φίλος ἀνθρώπων, ὡς Ἰουδαῖοι ἢ Ἰσραὴλ ἀνθρώπων φύσις τῆ ἀμδρτία ἐδεδούλωτο. ἀλλ' οὔτε μὲν θεὸς γυμνὸς ἀνθρώποπιτος· σῶμα γὰρ εἶχεν ὡς Μανιχαῖοι. εἰ μὴ γὰρ ἐνεδύσατο ἐμέ, ἐκ ἀνέσωσεν ἐμέ. ἀλλ' ἐν τῆ γαστρὶ τῆς παρθένου ὁ ἀποφηνάμενος, καὶ τὰ δίκον ἐνεδύσατο. καὶ ἐκεῖ τὸ φελεκτὸν γέρονε σωμαλάγμα. δοὶς γὰρ πνῦμα, ἔλαβε σαρκά, ὁ αὐτὸς μὲν τῆς παρθένου, καὶ ἐκ τῆς παρθένου. τὸ μὲν ἐπεσείασεν, ὁ δὲ ἐσαρκώθη ἐξ αὐτῆς. εἰ ἀλλ' ὁ Χριστὸς, καὶ ἀλλ' ὁ θεὸς λόγος, ἐκ ἐπιτείας, ἀλλὰ τετρας· μὴ ἁπλῆς τῆς οἰκονομίας χιτῶνα, ἀλλ' ἀνῶθεν ὑφαιτόν. μὴ μαθητῶν ἀρεῶν. ἐκεῖνόν τ' ἴσ' ἀσέλων τὴν οὐσίαν τέμνει· σὺ τὴν σωμαφάν μὴ μέλει, ἵνα μὴ μελειδῆς ἀπὸ τῆς θεοῦ. τίς ἐπέφανεν, εἰπέ μοι, τῆς ἐν σκότει καὶ σιᾷ θανάτου κατημύοις; ἀνθρώπος; καὶ πῶς; οὐ γὰρ ἐν σκότει δῆγε; καὶ Πᾶλλον λέγοντα· ὅς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξοισίας τῆ σκότους· ἡμεῖς γὰρ ποτε σκότος, καὶ τὸ γεγραμμένον. τίς οὐδ' ἐπέφανεν; Δαυὶδ σε διδάσκει, λέγων· διλογημύος ὁ ἐρρῶμενος ἐν ὀνόματι κελίου. εἰπέ φανερός ὡς Δαυὶδ, διαβόησον τῆ ἰσχύϊ, καὶ μὴ φείσῃ· ὡς σάλπιγα ὑψώσον τὸ φωνῶν σου, εἰπέ τίς οὗτος; κώελος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων· θεὸς κώελος, καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν. ὁ γὰρ λόγος σαρκὸς ἐγγέτω. σωματῶν αἱ φύσις, καὶ ἀσύχως ἐμεινεν ἢ ἐνωσις.

ANNO
CHRISTI
431.

θ.

IX.

Ἡλθε σῶσαι, ἀλλ' ἐχρῆν καὶ πα-
θεῖν. πῶς ἴω δυνάτῳ ἐκάρτα; ἀν-
θρώπος ἕλθῃ σῶσαι ἐκ ἰσχυρῶ. θεὸς
γυμνὸς παθεῖν ἐκ ἡδυνάτῳ. ἢ οὐκ;
αὐτὸς ὢν θεὸς ὁ Ἐμμανουήλ, γέ-
γονεν ἀνθρώπος; καὶ ὁ μὲν ἴω, ἔσω-
σεν· ὁ δὲ γέγονεν, ἔπαθεν. διὰ τῆς το-
ῦ ὡς εἶδεν ἢ ἐκκλησίᾳ σεφανάσας
αὐτὸν πῆς ἀκαθάρτου πλὴν σωματι-
σίου, ἔβρωσθόσα τὸ τὸ λῆλυ ἐλε-
γε· θυγατέρες Ἱερουσαλήμ. Ὁξέ-
λατε καὶ ἴδετε τὸ σεφάνον, ὃν ἐσεφά-
νωσεν αὐτὸν ἢ μητρί αὐτοῦ. αὐτὸς γὰρ
καὶ τὸ ἀκαθάρτου ἐφόρεσε σεφάνον,
καὶ τὸ ἀκαθάρτου ἔλυσε δότοφασιν.
ὁ αὐτὸς ἐν κόλποις πατρὸς, καὶ ἐν
γατρὶ μητρὸς. ὁ αὐτὸς ἐν ἀγκυ-
λαις μητρὸς, καὶ ἐπὶ πτερύγων ἀνέ-
μων. ὁ αὐτὸς ἴω ἀγγέλων παρ-
σκευεῖτο, καὶ πέλωνας σωματικί-
νετο. τὰ σεραφίμ οὐ παρσεβλεπε,
καὶ Πιλάτος ἠερότα. ὁ δὲ δόλος ἐρρά-
πιζε, ἢ ἢ κείσας ἐφελπεν. ἐπὶ σω-
ροδ ἐπήγυτο, καὶ ὁ θεῖνος πῆς δόξης
ἐκ ἐγγύμων. ἐν τὰ φῶ κατε-
κλείετο, καὶ τὸ οὐρανὸν ὁξέτεινεν ὡ-
σεὶ δέρον. ἐν νεκροῖς ἐλογίζετο, καὶ
τὸ ἀδελφὸν ἐκύλιθεν. ὡδὲ πλάτῳ
ἐσυκοφαντεῖτο, καὶ ἐκεῖ ἅγιος ἐδο-
ξολογεῖτο. ὡδὲ μωσιελοῦ. βλέπω
τὰ θαύματα, καὶ ἀνακνήτω πλὴν
θεοπέτα. ὁ εἶπὸ τὰ πᾶσι, καὶ ἐκ θρονῶ-
ματ' ἀνθρώπων. ἀλλ' ὁ Ἐμμα-
νουήλ φύσεως μὲν πύλας ἀνέω-
ξεν ὡς ἀνθρώπος, παρθενίας δὲ
κλείτρα οὐ διέβηξεν ὡς θεός· ἀλλ'
οὕτως ἐκ μητρὸς ὁξήλθεν, ὡς δι'
ἀκοῆς εἰσήλθεν· οὕτως ἐγγυμνήθη,

Venit quidem ad saluandum,
sed & pati quoque illum oportuit.
At quomodo vtraque hæc fieri po-
tuerunt? Homo purus saluare non
poterat, Deus solus pati nequibat.
Quid igitur? ipse Emmanuel Deus
factus est homo; & id quidem
quod erat, saluauit; quod vero fa-
ctum est, passiones subiit. Vnde
cum ecclesia synagogam cerneret
spinis illum coronantem, lugens
tantum facinus aiebat: *Filia Ieru-*
salem exite, & videte coronam, qua
coronauit eum mater sua. Ipse ete-
nim spineam coronam portauit,
& spinarum sententiam euertit.
Idem erat in sinu Patris, & in vte-
ro Virginis. Idem detinebatur in-
ter matris brachia, & ferebatur su-
per ventorum pennas. Idem ab an-
gelis adorabatur, & cum publican-
is mensæ accumbebat. Cheru-
bim aspicerere non audebant, & Pi-
latus interrogabat. Seruus cola-
phis cædebat, & rerum natura
horrebat. Crucifigebatur, & thron-
us gloriæ non deserebatur. In sep-
ulcro concludebatur, & cælum
vti pellem extendebat. Inter mor-
tuos reputabatur, & infernum de-
spoliabat. Hic vt deceptor calum-
niis afficiebatur, ibi vt sanctus
glorificabatur. O mysterii magni-
tudinem! miracula video, & diui-
nitatem prædicor: cerno passiones,
& humanitatem non nego. Na-
turæ portas referauit Emmanuel
vt homo; sed virginitatis claustra
non violauit neque perrupit, vt
Deus. Ita enim ex vtero est e-
gressus, sicut per aurem ingressus:
ita natus, sicut conceptus: qui
impatibiliter fuerat illapsus, incor-
ruptibiliter est elapsus. Hinc pro-

Luc. 24.

Cant. 3. v. 11.

Ioan. 19.

Genes. 3.

Ioan. 1.

Psalms. 103.

Matth. 9.

Ezech. 10.

Ioan. 18.

Matth. 27.

Psalms. 103.

Matth. 27.

* ἀποκρίτως ὡς σωματικῶς ἀπαθῶς εἰσήλθεν,

* ἀφάρτως ὁξήλατε, καὶ τὸ παρσεβή-

Ezech. 44.

pheta Ezechiel aiebat : *Conuertit me Dominus ad viam porte sanctuarii exterioris , qua respiciebat ad orientem , & erat clausa . Et dixit Dominus ad me : Fili hominis , porta hac clausa erit , non aperietur , & vir non transiet per eam : sed Dominus Deus Israel solus ipse ingreditur & egredietur , & erit porta clausa .* En euidens demonstratio sacrae Deiparae virginis Mariae . Dirimatur proinde omnis contradictio , Scripturarumque illuminemur scientia , quo regnum caelorum consequamur in saecula saeculorum . Amen .

ἡ τῆς γραφῶν καταφωτισθήσεται γνώσις, ἵνα καὶ βασιλείας οὐρανῶν τύχωμεν, εἰς τὸν αἰῶνα τῆς αἰώνων. Ἀμήν.

πῶς Ἰεζεκιὴλ ὁ λέγωντα· ἐπέσρεψέ με ὁ κύριος καὶ πῶς ὁ δὸν τῆς πύλης τῆς ἀγίων τῆς ὀξωτέρας, τῆς βλεπούσης καὶ ἀνατολάς, καὶ αὐτῆς ἡ κακλεισμένη. καὶ εἶπε κύριος πρὸς μέ· ἡ ἀνθρώπου, ἡ πύλη αὐτῆς κακλεισμένη ἔσται, ἐν αἰοιχθήσεται. καὶ οὐ δεῖς οὐ μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς, ἀλλ' ἡ κύριος ὁ θεὸς Ἰσραὴλ, μόνος αὐτὸς εἰσελεύσεται καὶ ὀξελύσεται, καὶ ἔσται ἡ πύλη κακλεισμένη. ἰδοὺ δὲ τὸ δεῖξις ἐναργῆς τῆς ἀγίας καὶ θεοτόκου Μαρίας. λυέσω τὸν πῶν ἀπλοῖα πᾶσα, καὶ

CAPVT II.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄

EPISTOLA CYRILLI episcopi Alexandrini ad monachos Aegypti.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΥΡΙΑΛΛΟΥ Ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μοναχῶν.

Cyrellus presbyteris, diaconis, patribus, monachis, ceterisque solitariam vitam vobiscum excolentibus, & in fide Dei constanter perseverantibus, dilectis & desideratissimis in Domino salutem.

Κύριλλος πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις, πατέρας μοναχῶν, καὶ τοῖς σὺν ὑμῖν τῆς μονήρης βίον ἀσκούοις, καὶ ἐν πίστι θεοῦ ἰδρυμένοις, ἀγαπητοῖς καὶ ποθνοτάτοις, ἐν κυρίῳ χαίρειν.

I.

α΄.

EX iis qui vna vobiscum aetatem degunt, quidam de more Alexandriam venere. Cum autem rogarem, ac studiose admodum percontarer, ecquid honestis patrum vestigiis insistentes recta inculpataque fide excellere eniteremini, spectataeque vitae studiis gnauiter incumberetis, necnon monasticae exercitationis labores in praecipuis voluptatibus haberetis, eas demum veras rati delicias, si virtutis ergo forti & libenti ani-

ΑΦΙΚΟΝΤΟ μὲν ἄνθρωποι καὶ τὸ εἶδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, τῆς σὺν ὑμῖν. ἐρομήτω δέ μοι, καὶ φιλοπόνησον λίθου, εἰ τῆς πατέρων ὁμιλίας ἰόντες κατ' ἔχως καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ, πίστι μὲν ὀρθῇ καὶ ἀμωμῆτῳ διαπρέπῃ ἐπιγέσθε, πολιτεία δὲ τῆς καλλίστης κατασκευαστέων μνηστέων, καὶ τοῖς τῆς ἀσκήσεως ἐναβρωστέων πόνοις, τρυφῶν ἀληθῶς ἠρομήτω τὸ ὑπὲρ γε τῆς ἀγαθοῦ